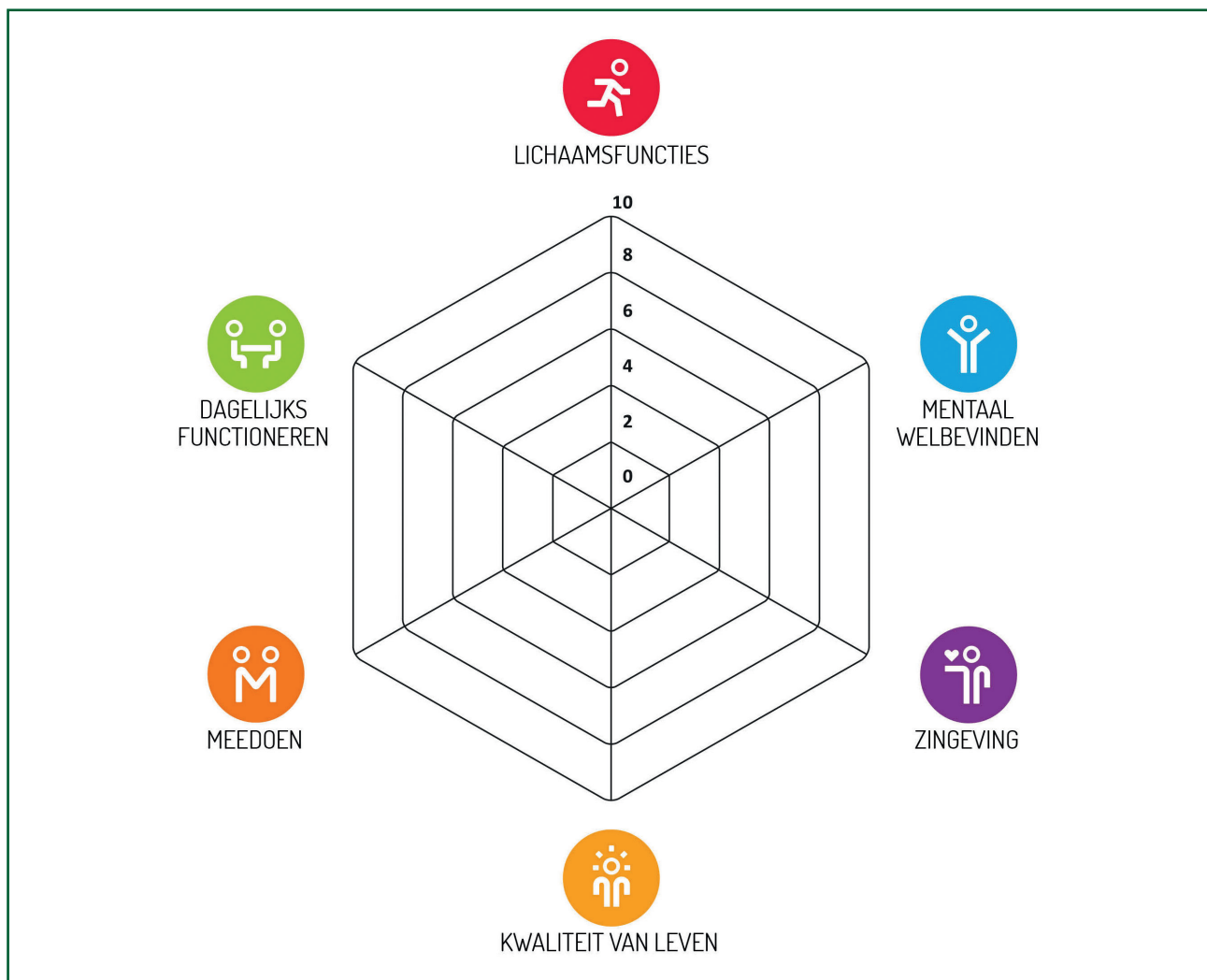

Positieve Gezondheid in de epilepsiezorg

Mensen met epilepsie hebben niet alleen last van aanvallen. Epilepsie bepaalt voor veel mensen grotendeels hoe zij hun dagelijks leven inrichten. Door deze mensen te ondersteunen in het optimaliseren van hun lichamelijke en psychische gezondheid kan de kwaliteit van hun leven sterk verbeteren. 'Positieve Gezondheid' is een methode die voor deze ondersteuning gebruikt wordt door verpleegkundig specialisten van Stichting Epilepsie Instellingen Nederland.

Figuur 1. 'Het spinnenweb': Gespreksinstrument Positieve Gezondheid.

Positieve gezondheid omvat een brede kijk op gezondheid waarbij de focus ligt op de patiënt zelf, diens veerkracht en wat zijn of haar leven betekenisvol maakt. Dit vergroot het vermogen van mensen om hun sterke eigenschappen in te zetten om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven met epilepsie om te gaan. De verpleegkundig specialisten van Stichting Epilepsie

Instellingen Nederland (SEIN) gebruiken het zogeheten 'Spinnenweb' (figuur 1) om een gesprek over positieve gezondheid vorm te geven.

Het spinnenweb is een instrument om gegevens te verzamelen over de huidige ervaren gezondheid aan de hand van zes gezondheidspijlers: lichaamsfunctie,

mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen (maatschappelijke participatie) en dagelijks functioneren. Aan de hand van deze gegevens richt het gesprek zich vervolgens op het versterken van de eigen veerkracht van patiënten en het bevorderen van de ervaren gezondheid.

Praktijkgericht onderzoek

In het kader van mijn afstudeeronderzoek (Peters, 2023)¹ als verpleegkundig specialist hebben zeven verpleegkundig specialisten, allen werkzaam bij SEIN, het spinnenweb toegepast in de behandelcontacten met patiënten met een medicatieresistente epilepsie. Het onderzoek vond plaats in de periode van januari 2023 tot april 2023.

Patiënten vonden het verhelderend om vanuit een breed perspectief naar hun gezondheid te kijken. Opvallend was dat er ook patiënten waren die het aanvankelijk moeilijk vonden om tijdens het consult over meer dan aanvallen en medicatie te praten. Maar de meeste mensen ontdekten in het gesprek vaak dat zij iets wilden veranderen aan hun persoonlijke situatie. Dit kon bijvoorbeeld het hervatten van activiteiten zijn, die zij in verband met de epilepsie hadden gestopt, of het zich nadrukkelijker bewust zijn van positieve ervaringen in het dagelijks leven.

De verpleegkundig specialisten zijn van mening dat de inzet van positieve gezondheid kan bijdragen aan het bespreken en inzichtelijk maken van de breed ervaren gezondheid en kwaliteit van leven. Het gesprek met de patiënt is het belangrijkste. Het spinnenweb kan ter voorbereiding gebruikt worden om de patiënt alvast over een aantal onderwerpen te laten nadenken. De inzichten die de verpleegkundig specialisten middels het spinnenweb verkregen zijn soms verrassend anders dan de signalen die zij kregen vanuit de patiënt en diens naasten.

¹ Een volledig onderzoeksverslag is op verzoek verkrijgbaar bij de auteur.

Poliklinische toepasbaarheid

Gezien de ervaringen van de verpleegkundig specialisten hebben zij het gedachtengoed achter positieve gezondheid opgenomen in de toekomstvisie van hun vak. Momenteel onderzoeken zij hoe zij positieve gezondheid kunnen verankeren in hun poliklinische werkzaamheden. Hierbij besteden de verpleegkundig specialisten aandacht aan de meest effectieve inzet van het spinnenweb en de verslaglegging van de uitkomsten en behandeldoelen.

Conclusies

Sommige patiënten meldden dat zij hun epilepsie als minder belemmerend beleefden nu het focus in de consultatie meer lag op gezondheid in bredere zin. De verpleegkundig specialisten concludeerden dat zij middels het inzetten van positieve gezondheid beter aansluiten bij de behoeften van mensen met epilepsie ten aanzien van de begeleiding en behandeling.

Referenties

Peters S (2023). Ervaringen van verpleegkundig specialisten met het inzetten van motiverende gespreksvoering op basis van positieve gezondheid, om kwaliteit van leven bespreekbaar en inzichtelijk te maken van patiënten met een medicatieresistente epilepsie. Hogeschool InHolland Amsterdam, 13 juni 2023.

Lees het actuele overzicht
van congressen over epilepsie.

Kijk voor meer informatie op www.epilepsieliga.nl.